

FÓRUM

www.cacio.cz

ČESKÁ ASOCIACE MANAŽERŮ INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ

Cacio

ČASOPIS PŘEDSTAVUJE VÝBĚR ČINNOSTÍ ASOCIACE CACIO V ROCE 2013

Moderní svět se stále více a více stává světem informačních technologií. Informační technologie ale nejsou samospasitelné, na některých neúspěšných projektech se ukazuje, že informatika je jako oheň, může být dobrým sluhou, ale zlým pánem. Proto CACIO (Česká asociace manažerů informačních technologií) jako svou hlavní náplň činnosti organizuje řadu setkání, seminářů a konferencí na téma provozování, rozvíjení a budování informatiky s cílem inspirovat a poučit se od úspěšných manažerů, organizací i projektů.

Držíte v ruce časopis, který shrnuje aktivity CACIO, které proběhly v roce 2013 a zároveň dělá malou „ochutnávku“ informací, které jsme zde probírali.

Chtěl bych na tomto místě poděkovat všem členům organizace, partnerům a kamarádům, kteří nám pomáhají a umožnili realizovat aktivity CACIO.

Přeji Vám příjemné čtení a těším se na setkání na akcích CACIO.

Michal J. J. J.

Cacio k vidění

Muzeum hlavního města Prahy, pod záštitou Ministerstva kultury, připravuje STÁLOU výstavu s názvem ŘEMESLA V POŘÁDKU, která bude obsahovat historii profesního sdružování řemeslníků od středověku po současnost. Asociace CACIO bude součástí výstavy jako zástupce „moderní“ asociace, která vznikla z potřeb současné doby.

Otevření STÁLÉ EXPOZICE je plánováno od 28. května 2014 v zámeckém areálu Ctěnice Muzea hlavního města Prahy

Muzeum hlavního města Prahy má jednu z nejrozsáhlejších sbírek cechovních památek na světě, ty nejlepší předměty sbírky jsou základem stálé expozice představující příběhy profesního sdružování řemeslníků.

Historie profesních sdružení řemeslníků se začala psát v Evropě v 11. a 12. století. V tehdy vznikajících městech se usazovali převážně řemeslníci. Sdružovali se do tzv. cechů, v českém prostředí užíval název pořádky. Chtěli udržovat řemeslo v pořádku, tedy pěstovat dobré vztahy, kontrolovat kvalitu výrobků, udržovat ceny, společně pečovat o nemocné apod.

» Ferule pražských tesařů (1671).

Řemeslníci se pravidelně scházeli. Obřadné schůze se konaly v cechovních domech, nebo hospodách. Jednání začalo, když na stole otevřeli cechovní pokladnu. Do ní platili příspěvky, či pokuty a vypláceli dávky v nouzi. Cechmistr míval feruli, jakési žezlo značící jeho funkci, sloužící i k slavnostnímu vypláčení učňů a tovaryšů. Řemeslníci se účastnili průvodů u příležitosti korunovací nebo církevních svátků a nosili v nich pestrobarevné korouhve. Být řemeslníkem znamenalo závazek na celý život,

» Zámecký areál Ctěnice.

když řemeslník zemřel, cech mu vystrojil pohřeb. Pokladny, ferule, korouhve, pohřební štíty, holby, vilkumy, mistrovské práce a další předměty zdobené znaky cechů jsou vystaveny ve stálé expozici.

Expozice nebude omezena pouze dobou existence cechů, které byly zrušeny roku 1859. Profesní sdružování nás zajímá jako celospolečenský fenomén. Představíme vývoj řemeslních sdružení po roce 1859 v jednotlivých časových etapách: do roku 1948, do roku 1989 a po současnost. V rámci prezentace současnosti byly vybrány organizace, které patří mezi neaktivnější u nás. Seznámíte se se zástupci tradičních řemesel, jako jsou řezníci, vinaři, kuchaři a cukráři, nábytkáři, kamnáři atd. Zároveň zde budou představeny profese, které bychom v dávné historii marně hledali: IT, cestovní ruch, muzejnictví. Také tyto obory ctí principy zakotvené už u středověkých cechů.

Společně s Muzeem hlavního města Prahy Vás zveme do Ctěnic.

ICT: nutné zlo nebo příležitost k rozvoji?

Diskuse, výměna názorů je velmi často výborná metoda, jak tříbit myšlenky a spojovat nápady. Podobně jako v loňském roce se pánové Bohuslav Cempírek, CEO ICZ a.s., Miroslav Hübner předseda CACIO a Jiří Polák, VŘ CACIO sešli a diskutovali, jak se mění pohled na roli CIO a jak se mění zaměření jeho hlavních činností. Obsah diskuse a její vybrané závěry se pokusil sepsat Jiří Polák proto, abychom všem členům CACIO a našim přátelům nabídli také pár podnětů k přemýšlení.

Informační a telekomunikační služby a produkty nejsou v ČR stále ještě vnímány jako nástroj řešení současných plánů rozvoje pro business. Konec konců jeden z nejvýznamnějších CEO v ČR o běžném pohledu na investice do ICT s určitou nadsázkou říká: „Každá koruna vložená do ICT se leckomu jeví jako koruna ztracená.“ Z pohledu kybernetické bezpečnosti a bezpečnosti ICT obecně mohou být ICT systémy dokonce jistým rizikem nebo i ohrožením. Díky tomu je zde jeden z hlavních zdrojů budoucích investic do ICT. Druhý zdroj investic pro útvary ICT jsou "hračky" pro business (jeho manažerky/manažery), tedy nejrůznější mobilní přístroje a krabičky, které mění podnikové procesy a tím si vyžadují investice do systémů a změn organizace.

Ale stále nám chybí role ICT jako gejzíru nápadů a zázraků pro efektivitu, produktivitu a nová řešení. Existující ICT systémy a jejich integrace se někdy dokonce mohou stát bariérou pro zavádění nových produktů a služeb. Světová analytická společnost Gartner upozorňuje, že Internet věcí, tedy cokoliv má IP adresu a je schopno komunikovat (např. regulátor teploty na radiátoru, myčka, vypínač světla ve sklepě), vytváří novou výzvu pro řadu podniků: a právě zde může CIO prokázat své znalosti a zkušenosti.

Co s tím může CIO dělat?

- bezpečnost s lidskou tvář,í,
- business řídí rozvoj ICT a pravidla CIO,
- dezintegrace systémů pro lepší péči – avšak při jediné databázi klientů,
- o penězích je to vždy až na prvním místě.

Bezpečnost s lidskou tvář,í

Velmi striktní pravidla bezpečnosti někdy mohou vést k jejich flagrantnímu porušování nebo alespoň nedodržování. Navíc sebelepší ochrana proti externím útokům je k ničemu, když interní pracovník může udělat škod mnohem více. Zde je cesta nastavit firemní kulturu tak, aby vždy vše viděly čtyři oči a aspoň dvě „externí“ nezávislé oči jednou za čas (řekněme za rok) kontrolovaly všechny bez rozdílu. Také rozsah práv přístupu jednotlivých uživatelů je třeba zmenšovat a velké možnosti výběru údajů umožňovat jen na časově omezenou dobu. Jiným řešením je např. analytický IT útvar, který smí pro business uživatele realizovat výběry z existujících dat, ale nesmí klást vlastní dotazy (např. datový sklad mobilního operátora umožňuje získat informace komu JP volal 5. ledna a kde se v tu dobu pohyboval – ale takové dotazy

nejsou přípustné, kromě povolení soudem, a je tak třeba jim efektivně bránit i organizačně a procesně).

Business řídí rozvoj ICT a pravidla CIO

Business řídí ICT, když manažeři rozhodují, kolik se za co utratí, ne ICT. ICT dodává podklady o pracnosti, termínech a možné ceně (pokud možno variantně na škále: mercedes-trabant). ICT má za úkol udržet základní integrační a bezpečnostní pravidla:

- každý údaj vstupuje do systému jen jednou a každý údaj je v systému jen jednou (pokud si ho někdo chce zkopírovat – tak může, ale pro jeho hodnotu jde vždy k originálu),
- každý údaj má vlastníka a interpretace údaje je sdílena všemi, tedy na poradě vedení nemá prodejní ředitel jiné údaje o prodeji za minulý měsíc než výrobní ředitel,
- základní číselníky neobsahují duplicitu a je nastaven proces jejich průběžného čištění.

Tradičním účastníkem diskuse je Bohuslav Cempírek, CEO ICZ a.s.

Dezintegrace systémů pro lepší péči o zákazníky, avšak při jediné databázi klientů

Upřímně - nejde především o dezintegraci, ale stále o integraci, jejíž zjednodušené varianty následují. Integrace na úrovni jedné velké všeobjímající aplikace už ani není snem žádného CIO. Integrace na úrovni uživatelského rozhraní je příjemná z pohledu uživatele, ale často to může být jen Potěmkinova vesnice. Integrace na úrovni middleware se obvykle realizuje jen pro skupinu vybraných aplikací a má tu nevýhodu, že s každou novou verzí kterékoliv aplikace je třeba často podstatných úprav. Integrace např. zákaznických činností je možná při existenci jediné/jednotné

databáze zákazníků a korporátní/institucionální požadavky se řeší službami nad touto databází. Je otázkou, kdo kterou integraci buduje a kterou bude budovat.

O penězích je to vždy až na prvním místě

Postupně se stává samozřejmostí budování živého ekonomického modelu informatiky s cílem poznat jak se alokují náklady, diskutovat o tom a následně vědět jak realizovat případná opatření. Co je ale ještě důležitější - tyto náklady se postupně propojují s přínosy pro danou firmu, diskuse již nebývá jenom na téma kolik to stojí, ale také kolik to přinese či ušetří z pohledu firmy.

A poznámka na závěr: Nejdůležitější je selský rozum.

Soutěži „it projekt roku“ bylo již 10 let

Jedna z nejvýznamnějších aktivit CACIO „IT projekt roku“ oslavila loňského roku 2013 své již desáté narozeniny. Byl jsem nejen u toho, když se tato soutěž rodila, ale také po celou dobu její dosavadní existence jako předseda odborné hodnotící komise. Proto mi dovolu, abych při té příležitosti zhodnotil jak soutěž samotnou, tak práci odborné hodnotící a v neposlední řadě vlastní projekty, zejména pak ty, které mi nejvíce za posledních 10 let zaujaly.

Nejprve snad stručně o soutěži jako takové pro ty, kteří se dosud soutěže nezúčastnili, případně nesetkali.

Cílem soutěže je každoročně ocenit nejlepší projekty vývoje a zavedení informačních technologií (IT), pečovat o jejich mediální prezentaci a tím trvale zvyšovat prestiž, kvalitu a přínosy IT projektů.

Pro hodnocení projektů jmenuje CACIO „Odbornou hodnotící komisi“, která má za úkol vybrat tři projekty k ocenění. Komise je složena z významných osobností v oblasti IT a to jak z akademické sféry, tak z řad publicistů a především odborníků z praxe. To zaručuje kvalitu i objektivnost hodnocení projektů. Počet členů komise se v průběhu uplynulých deseti let pohyboval mezi 10 a 15 členy a měnila se i její profesní struktura. Za posledních deset let se složení komise změnilo zejména ve prospěch představitelů praxe. Zatím co v původní 13-ti členné komisi bylo sedm představitelů akademické sféry a odborného tisku v oblasti IT, v současném složení 15-ti členné komise jsou jen tři představitelé akademické sféry. Od poloviny soutěže se pak stalo dobrým zvykem, že do komise pro následný rok soutěže byly jmenováni představitelé tří vítězných projektů z minulého roku.

Pokud jde o obsahové zaměření vítězných projektů, tak poměrně rovnoměrně pokrývají široké spektrum aplikací pro veřejnou správu včetně ochrany a bezpečnosti občanů, řízení výroby, logistiku, zdravotnictví a utility. Skoro vůbec nebyl zastoupen finanční sektor. Podrobné informace jak o finalistech soutěže „IT projekt roku“ tak zejména o finalistech v jednotlivých letech najde čtenář na webové adrese: <http://www.cacio.cz/it-projekt-roku/>. Mne osobně nejvíce zaujaly projekty, které představovaly netradiční aplikace IT, zejména ty, spojené s využitím internetových technologií a geografických systémů. Samozřejmě že jsem vždy fandil těm aplikacím IT, které přináší užitek občanům (zejména handicapovaným), jako jsou např. aplikace IT ve zdravotnictví a v systémech ochrany a bezpečnosti občanů.

Vedle odborné stránky, má soutěž „IT projekt roku“ také svoji významnou společenskou stránku, které zvyšuje její prestiž. Každoročně přijímá záštitu nad soutěží některý z významných představitelů vlády či parlamentu, jako např.

předsedové vlády Jan Fischer či Petr Nečas, ministr vnitra Ivan Langer a ministři průmyslu a obchodu Martin Říman a Martin Kuba či předsedkyně parlamentního Výboru pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu Anna Putnová. Slavnostní vyhlášení vítězných projektů, spolu s jejich představením, je vždy spojeno s významnou společenskou událostí, které se zúčastní významné osobnosti společenského a politického života ČR.

Závěrem bych rád, v tomto krátkém zhodnocení soutěže, poděkoval Řídícímu výboru CACIO, že mi nabídla funkci předsedy Odborné hodnotící komise, kterou jsem před deseti lety velmi rád přijal. Je to pro mne velká čest a přistupuji k této funkci s pokorou a zodpovědností. Jako pro pedagoga má pro mne členství v komisi velký význam, protože mohu konfrontovat své teoretické znalosti s tím, co se opravdu děje v reálném IT světě.

„Přeji soutěži „IT projekt roku“ do dalšího jejího desetiletí mnoho zajímavých a kvalitních projektů“.

Prof. Ing. Zdeněk Molnár, CSc

► Předseda hodnotitelské komise a předseda CACIO se připravují vyhlásit vítěze soutěže IT projekt roku.

Ohlédnutí za 10. ročníkem soutěže

Záštitu nad jubilejním 10. ročníkem soutěže převzal premiér Petr Nečas společně s ministrem průmyslu a obchodu Martinem Kubou.

Jako vítězné projekty s právem užívat titul „Vítěz IT projektu roku 2012“ byly odbornou porotou vybrány a na včerejším slavnostním večeru vyhlášeny:

Název projektu	Příhlašovatel
Systém základních registrů	Ministerstvo vnitra České republiky
Implementace 2D kódu pro odbavení cestujících na železnici	České dráhy a.s.
Implementace samoobslužných filtrů biometrických pasů „EASY GO“	Služba cizinecké policie

Do druhé desítky soutěže s novým žezlem

it projekt roku

Soutěž o nejlepší projekt v oblasti IT, kterou vyhlašuje CACIO, vstoupila v roce 2013 do druhé dekády své úspěšné existence.

Již 11 ročníků ale přinesl organizátorům malý technický problém, protože symbol soutěže – žezlo – bylo zcela pokryto kroužky s názvy vítězných projektů, jak je patrné z obrázku.

› Obr. 1 Výroba hlavy žezla.

› Obr. 2 Původní a nové žezlo před finální úpravou.

Nastavování délky dalšími dřevěnými segmenty znamenalo zvýšení váhy a horší manipulaci s žezlem. Hrozilo dokonce i zlomení.

Bylo proto rozhodnuto o výrobě zcela nového artefaktu.

Od výroby žezla však uplynulo již 11 let, a tak byly pochyby, zda se podaří vyrobit téměř totožnou kopii. Plánky ani jiný popis výroby neexistovaly. Obrátili jsme se proto na soukromý restaurátorský ateliér a podařilo se vyrobit stejné žezlo, které, jak věříme, vydrží dalších minimálně 10 let.

Pokřtili jsme nové žezlo

Dne 18. 6. 2013 se v Kaisersteinském paláci v Praze konal slavnostní křest nového žezla, symbol soutěže IT Projekt roku, kterou pořádá sdružení CACIO. Křest proběhl za účasti paní poslankyně Anny Putnové. Žezlo dále pokřtili místopředseda CACIO pan Miloslav Marčan a výkonný ředitel CACIO pan Jiří Polák. Při této příležitosti byl také slavnostně vyhlášen nový 11. ročník této soutěže.

Těšíme se, že prázdné místo na žezle bude postupně zakrývat seznam nových úspěšných projektů v dalších ročnících soutěže.

Jiří Lukáš, člen ŘV CACIO

Společenský večer CACIO v GALA

V rámci probíhajícího ročníku soutěže IT projekt roku pořádá CACIO ve spolupráci s ICT Uní společenský večer CACIO v GALA, jehož hlavními cíli je vyhlásit vítěze aktuálního ročníku soutěže IT projekt roku a hlavně přátelské uvolněné setkání manažerů podnikových informatik a jejich partnerů.

Z jednoho společenského večera, který vyhodnocoval jubilejní desátý ročník soutěže a který proběhl 20. února 2013 jsme vám připravili krátkou fotografickou reportáž.

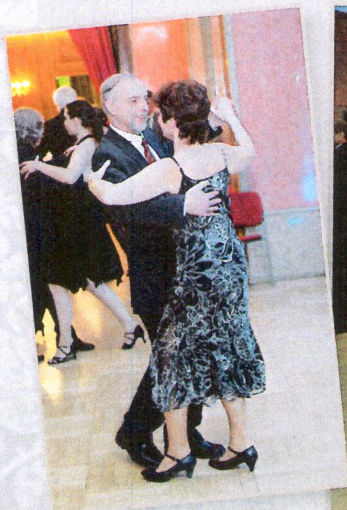
› *Společenský večer si někteří užili přátelskou diskusí a jiní se věnovali tanci.*

KLADY AKCE

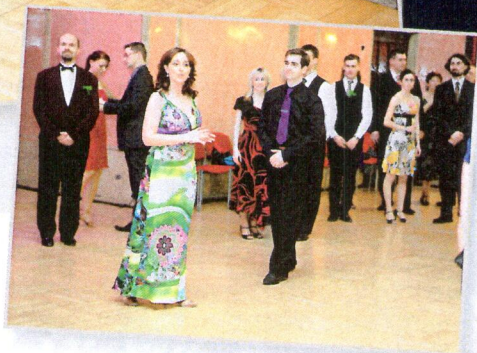
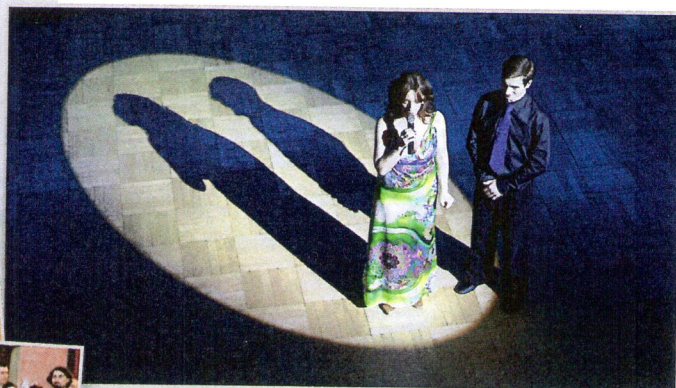
- Potkáme se
- Vidíme se
- Diskutujeme
- Oceníme práci kolegů
- Představíme své projekty
- Získáme nové zkušenosti
- Seznámíme se

› *Jak jsme se učili tančit....*

Vystoupení skutečných tanečníků...

Během občerstvení bylo možné se seznámit na panelech se všemi projekty finalistů.

Předávání cen vítězům IT Projektu roku.

Společné foto vítězů a finalistů IT Projektu roku s předsedou p. Miroslavem Hübnere.

CIO ovlivňuje strategii digitálního podnikání

Digitální zdroje běžně dostupné prostřednictvím internetu umožňují byznysu vytvářet nové produkty a služby. Strategie byznysu a strategie IT pro digitální podnikání musí však být úzce propojeny. To dává CIO a případně i CDO (Chief Digital Officer) možnost výrazně ovlivnit byznys.

Digitální zdroje a podnikání

Informatika prochází jako každý obor svým vývojem. Nejprve zabezpečovala dostupnost systému a aplikací, v dalším období dodávala a stále dodává služby a řešení zákazníkům s důrazem na podporu procesů byznysu. V současnosti však vstupujeme do další éry podnikového IT podporujícího možnosti digitálního podnikání. Na rozdíl od minulosti, kdy IT zajišťovalo většinou aplikace back-office, je zřejmé, že se IT stále více přesouvá k podpoře front-endových aplikací využívajících internetu např. v elektronických kanálech a v aplikacích e-obchodu. To ale ještě nepředstavuje digitální podnikání, protože digitální technologie nemusí samy o sobě změnit základní pojetí vytváření přínosů pro zákazníka a způsob generování obrátu v organizaci. Tak např. e-bankovníctví může v zásadě stále používat obchodní model své mateřské banky.

Digitální zdroje, ke kterým patří veškeré objekty, které jsou vybaveny čipy využitelnými ke zpracování informací (např. mobilní telefony, tablety, počítače, senzory, počítačem řízené stroje) zahrnují často informace o zákazníkovi, jeho historii, změny jeho postavení na trhu. Termín „digitální“ zahrnuje širší oblast, než představuje tradiční oblast působnosti IT v organizaci. Patří sem všechny digitální zdroje, tj. elektronicky identifikovatelné formy využití informací v IT, ale také technologie provozované mimo výlučnou kontrolu podniku, jako jsou: a) chytrá mobilní zařízení, se kterými pracují zákazníci, zaměstnanci, obchodní partneři, občané v kontaktu s veřejnou správou, b) sociální media, c) technologie zabudované v jednotlivých produktech např. auta, elektronické spotřebiče, čipy identifikující zvířata, e) inter-

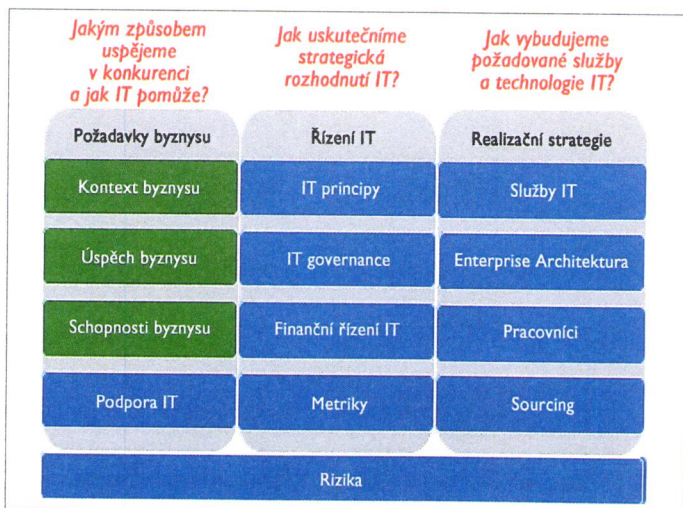
netem zpřístupněné fyzické objekty (internet of everything). Využití digitálních technologií ale také zahrnuje integraci klasického IT a provozních operačních technologií (OT) podniku (telekomunikačních sítí, chytrých měřících přístrojů v distribučních energetických sítích apod.).

Digitalizace poskytuje možnost nového promyšlení byznys modelů podniku tak, aby využívaly příležitosti, které digitální zdroje poskytují. Není to ale pouze jednoduché převedení současného modelu na zpracování stejných procesů a transakcí na tytéž transakce provozované pouze na online kanálech. Digitální podnikání vytváří nový typ hodnoty, vytváří nové zdroje generování obrátu a je uskutečňováno pomocí digitálních zdrojů, tedy výrobních nástrojů a prostředků, které digitální zdroje využívají. Je uskutečňováno např. i v digitálních prodejních kanálech využívajících sociálních komunit. Příkladem digitálního byznysu je monitorování zákazníků na webových stránkách podniku, ale také okamžitá reakce a vytváření přizpůsobených nabídek zákazníkovi.

Strategie pro digitální podnikání

Doposud se úspěšné podniky odlišovaly od průměrných kvalitní strategií byznysu, od které byla v těch úspěšnějších případech odvozena strategie IT, která byznys podporovala.

Ve strategii IT je třeba odpovědět na tři zásadní otázky, tj. • čím podnik uspěje v konkurenční soutěži, • jak IT naplní strategická rozhodnutí o IT, • jak v IT vybudujeme požadované služby a technologie. Takto vytvářené strategie IT byly ještě před nedávnem považovány za velmi dobré a dostačující. Pro digitální podnikání však již nestačí. Není ovšem třeba vytvářet jiné typy strategií IT. Jen je třeba digitální podnikání a jeho podporu aktualizovat ve strategii IT. Strategie byznysu pro digitální podnikání odpoví na otázku „Jak bude náš podnik schopen využívat digitální zdroje?“. Odpověď na takovou otázku pak může v důsledku změnit také byznys model, ale třeba i výběr byznys partnerů. Naproti tomu strategie IT odpovídá na otázku: „Jak IT pomůže uskutečnit strategii digitálního byznysu?“ Stále přitom strategie IT zůstane součástí strategie byznysu, a to stejně jako zůstávají součástí strategie byznysu výrobní strategie, marketingová strategie atd. Obě, tj. jak strategie byznysu využívající digitální podnikání, tak strategie IT pro digitální podnikání jsou nezbytné pro úspěch a obě mají svoji nezaměnitelnou úlohu. Gartner doporučuje ve strategii byznysu pro digitální podnikání formulovat • příležitosti, které skýtá využití digitálních zdrojů, • specifikovat ohrožení, které mohou podniku přinést, • popsat produkty a propojení služeb využívající

▮ Obr. 1 Strategie IT – Gartner.

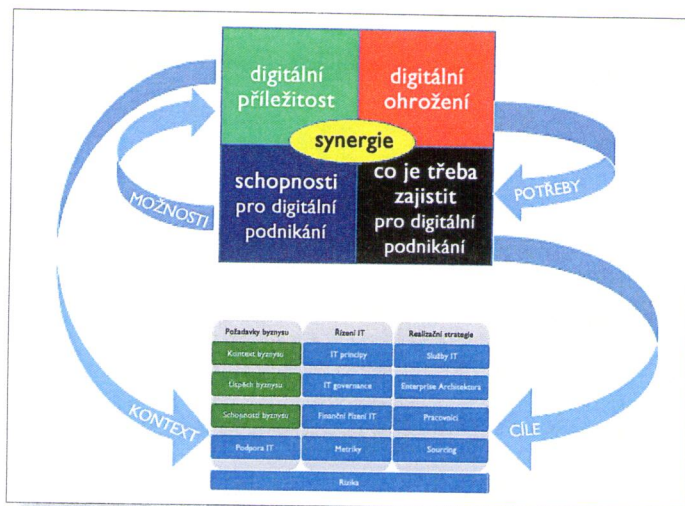

digitální zdroje a konečně • shrnout, co chybí podniku k využití digitálního podnikání a co je třeba pro ně zajistit

CIO nebo CDO – jak se CIO rozhodne?

Je zřejmé, že v řadě podniků existují možnosti pro využití digitálních příležitostí a odpovídající aktualizaci byznys modelu. Dosud se většina CIO věnovala automatizaci operací podniku a přitom nové příležitosti ve front office a v podpoře vztahů se zákazníky (digitální zdroje, mobilní technologie, sociální sítě) otevírají právě pro CIO nové možnosti spolupráce s byznysem. Současně se v některých podnicích objevuje nová pozice CDO. CDO je často zařazován na stejné úrovni s CIO a s marketingovým ředitelem. CDO je zodpovědný za to, že strategie byznysu reaguje na současné a nově vznikající digitální příležitosti a reflektuje také jejich hrozby. CDO a marketingový ředitel se zaměřují na marketingové příležitosti související s novými digitálními technologiemi včetně řízení nových produktů a kanálů. Je ale důležité upozornit, že podle průzkumů Gartner není v současnosti zcela zřejmé, zda role CDO bude pouze přechodná nebo skutečně permanentní. Nicméně i s tímto vědomím se CIO bude v řadě podniků rozhodovat, podle kterého ze tří možných scénářů bude v budoucnu postupovat:

- ponechá vznikající příležitosti digitálního podnikání zcela na zvládnutí marketingových a obchodních oddělení (tam se ostatně objevují nejčastěji, protože jsou zákaznický orientované) a podle aktuální potřeby poskytne technologickou součinnost nebo
- formálně zařadí pozici CDO do týmu informatiky a převezme manažerskou zodpovědnost za jeho úkoly, zodpovědnost za ovlivňování digitální strategie byznysu, za strategii digitálních produktů, za integraci IT a operačních technologií (OT) podniku nebo dokonce

Obr. 2 Strategie byznysu je úzce svázána se strategií IT – Gartner.

- opustí informatiku a její poslání ponechá pouze jako servis pro aplikace back-office a sám se přesune na pozici CDO. Až do současnosti platilo, že v období profesionalizace a industrializace IT, skvělé vedení samotného IT stačilo. Bez ohledu na konkrétní využití digitálních příležitostí, které bude informatika podporovat, bude však do budoucna platit, že v éře digitálního podnikání je spolupráce CIO s byznysem zcela zásadní a leadership CIO a jeho vize využití digitálních příležitostí (a pravděpodobně digitálních příležitostí v celém ekosystému dodavatelů a byznys partnerů) výrazně ovlivní byznys podniku.

Jan Dohnal

Independent Executive Partner for Gartner – KPC

Konference IS2

Společnost TATE International pořádá konferenci IS2, a CACIO na této konferenci dlouhodobě a rádo spolupracuje.

29. – 30. 5. 2013

Letošní ročník pravidelné konference potvrdil, že se jedná o bezkonkurenčně nejvýznamnější setkání zaměřené na informační bezpečnost v České republice a okolí. Programový výbor sestavil vyvážený program zahrnující nové trendy i zkušenosti, technologie, právo i metodické postupy a také řečníky domácí i zahraniční. Z bližších i vzdálenějších končin tentokrát do Prahy dorazili viceprezident HP Jan Zadák, důstojník britské tajné služby ve výslužbě Martin Smith, zakladatel služby doodle Michael Náf, jeden z nejvýznamnějších evropských expertů na platební systémy Berthold Ruf, šéf IT bezpečnosti ve společnosti Intel Rob Evered a bezpečnostní architekt satelitního projektu Alvaro Romero. Jako již tradičně bylo IS2 příležitostí k různým setkáním – během dvou dnů bylo možné potkat téměř každého, kdo v oboru něco znamená. Letošní ročník konference byl rámovaný až neuvěřitelným prostředím jedné z nejvýraznějších sekulárních staveb pražského baroka – Trojského zámku.

Co mohlo být lepší? Počasí!

V roce 2014 se IS2 bude konat ve dnech 28.–29. 5. 2014 a již si jí můžeme zapsat do diářů.

Slavnostní představení vítězných projektů soutěže IT Projekt roku

Jako poděkování účastníkům soutěže, porotcům a všem, kteří pomáhají s průběhem soutěže IT projekt roku, pořádá CACIO (Česká asociace manažerů informačních technologií) krátké setkání, jehož hlavními cíli jsou:

- stručné představení vítězů soutěže VIP představitelům,
- inspirace úspěšnými projekty,
- setkání manažerů podnikových informatik a jejich partnerů s vybraným VIP účastníkem.

A také návštěva krásných prostor, které nejsou běžně přístupné. Po návštěvě Hrzánského paláce, Poslanecké sněmovny a Senátu jsme poslední setkání zorganizovali 5.11. 2013 v Rezidenci primátora hlavního města Prahy a z tohoto setkání přinášíme pár fotografických vzpomínek.

Rezidence primátora hlavního města Prahy byla zřízena v nové budově Ústřední knihovny města Prahy, kterou postavila v letech 1925–1928 Pražská městská spořitelna jako jubilejní dar hlavnímu městu při příležitosti 60. výročí svého trvání a na počest 10. výročí Československé republiky.

Projektantem budovy i její umělecké výzdoby byl architekt František Roith (1876–1942). Za strohou neoklasicistní fasádou rozlehlého objektu, ozdobenou pouze balkonem se šesti alegorickými postavami sochaře Ladislava Kofránka, vznikl moderní a na svou dobu špičkově vybavený víceúčelový objekt.

Magické slovo CLOUD

Cloud. Kolikrát jste v posledních dvou-třech letech zaslechli nebo četli toto magické zaklínadlo moderních trendů informačních technologií – desetkrát, stokrát nebo tisíckrát? Řekl bych, že spíš tisíckrát. A kolikrát jste slyšeli, že „Cloud je IT řešením bez starostí“ a že „Cloud je levný“? A může být Cloud řešením požadavků top managementu na celkové snížení nákladů a zvyšování efektivitu (tedy nejen v IT), vysokou flexibilitu reakcí na měnící se situaci na trhu, standardizaci, či mobilitu pracovní síly?

Z Cloudu (přesněji IT Cloudu) se prostě stal trend, který má pro všechny spoustu výhod. A má skutečně jen výhody a jsou to výhody pro všechny? Co když to je jen přání IT firem využít změny ve světové ekonomice po krizovém roce 2008?

Jako téměř u všeho, ani v případě IT Cloudu není odpověď na podobné otázky jednoznačná. IT Cloud skutečně může v mnoha ohledech firmám a organizacím, které jej využívají, přinést nemalé úspory a umožnit se soustředit na věci podstatné, související přímo s jejich podnikáním, nikoli na provozování IT technologií. K tomu jsou tady přece povolanejší. Pokud se provozování IT svěří externí firmě, není nutné budovat silné interní IT a navíc lze vůči poskytovateli nastavit a vynucovat přísná SLA pro dostupnost služby se sankcemi za jejich nedodržení.

IT Cloud má jednu nespornou výhodu z pohledu způsobu financování IT služeb. Na rozdíl od klasického provozování interního IT, kdy je nutné pokrýt jak investiční část CAPEX (hardware, licence), tak provozní část (OPEX), u cloudu často problematictější složka (CAPEX) odpadá. Cloud lze tedy považovat za nový business model pro provozování IT služeb, protože dosavadní způsoby externího provozování IT služeb (jakými jsou tradiční housing, hosting nebo outsourcing) vždy vyžadovaly jak investiční tak provozní náklady.

V Cloudu se platí jen za odebrané služby. Tyto v sobě samozřejmě zahrnují i náklady spojené s vybudováním datových center, jsou však rozúčtovány v rámci platby za provoz každé služby. Přínosy tohoto modelu se nejvíce projevují ve chvíli, kdy je provoz odebrané služby ukončen, a Vy tak nemusíte řešit nerudovskou otázku, kam s ním – hardwarem a licencemi, které Vám po ukončení služby zbyly.

Svatým grálem všech cloudů je pak samoobslužný portál, na kterém si zákazník sám objedná, spravuje a konfiguruje požadované služby. Všechny procesy za tímto samoobslužným portálem jsou plně automatizovány, čili umožňují nepřímo snižovat provozní náklady a tím i cenu jednotlivých služeb.

Je IT Cloud opravdu výhodný za všech okolností a pro všechny typy aplikací a systémů?

IT firmy někdy pro samotný IT Cloud (jejich primární cíl) nevidí skutečné potřeby „byznysu“ svých potenciálních nebo reálných zákazníků. Ostatně kdo někdy prolétal letadlem mrak (a nemusel to letadlo ani pilotovat), se ani nediví, protože v cloudu samotném toho moc vidět není... Takže než do něj vplujeme, podívejme se na IT Cloud nejdříve z odstupu. Zkusme proto IT Cloud demytizovat a naznačit, na co vhodný je a na co naopak vhodný není.

Jak to tedy je? Může být IT Cloud levným řešením pro provozování IT? Ano, skutečně může. Musíme ale IT Cloud roz-

dělit do dvou základních kategorií – veřejný Cloud (Public Cloud) a privátní cloud (Private Cloud).

U veřejných (Public) cloudů lze velmi vysoké efektivitu a tedy i zajímavé ceny pro odběratele dané služby opravdu dosáhnout. Vyšší efektivitu veřejného cloudu se dosahuje například i maximálním sdílením provozovaného hardware i softwarových licencí. Toto umožňuje především vysoká koncentrace jednotlivých odběratelů odebírajících shodné, anebo velmi podobné služby. Dostupný výkon infrastruktury cloudu lze pak efektivně přesouvat mezi jednotlivými službami dle jejich aktuálních potřeb. Typickými službami veřejných cloudů jsou e-mailové nebo kancelářských aplikace, či prostý pronájem virtualizovaného hardware.

Hlavní přednosti veřejného cloudu se ale mohou stát současně jeho omezeními. Právě sdílení technických prostředků s jinými odběrateli, teritoriálně přesně nespecifikované umístění dat „někde ve světě“, případně „někde v EU“, či přeci jen omezené možnosti pro vybudování složitějších zákaznických systémů jsou těmi omezeními, které řadě potenciálních odběratelů buď ne zcela vyhovují, anebo jim dokonce z důvodu legislativy brání služby veřejného cloudu využít.

Pro tyto zákazníky existuje privátní (Private) cloud. V čem se liší od cloudu veřejného? V tom pozitivním zejména v tom, že privátní cloud je dedikovaný pouze pro jednoho zákazníka. Na serverech je pro něj vytvořen skutečně privátní prostor, kdy nesdílí žádné systémy pro běh nebo ukládání dat s jinými zákazníky, navíc takový privátní cloud je ve většině případů přímo v dané zemi. Privátnost cloudu má i další pozitivní efekt. Do privátního cloudu lze umístit i jedinečnou aplikaci vyžadující specifická nastavení, či propojení na další systémy.

Jak je vidět, problematika Cloudu je poměrně složitá a opravdu tak trochu v mlze. Ovšem není nic snadnějšího, než si před rozhodnutím, zda by právě pro Vaši firmu nebo organizaci využití IT Cloudu bylo přínosem, nechat od renomovaných expertů zpracovat studii, která Vám jasně naznačí směr vhodný právě pro Vaši firmu nebo organizaci. A Ti nejlepší dokonce zpracují „business case“ a vypočtou návratnost (či nenávratnost) takového kroku.

Není tedy nutné jít za každou cenu do dobrodružství, které může pro nepřipravené skončit v podstatě jakkoli. I na tu nejdřívejší výpravu se dá dobře připravit a pak se cesta, pro nepřipravené velmi nebezpečná, může stát velmi příjemnou, navíc s odměnou formou dosažení stanoveného cíle. Ve finanční terminologii dosažení úspory nákladů, nikoli pád do finanční pastě.

Michal Osif
Enterprise Architect,
Microsoft Consulting Services

Energetická sekce CACIO

Každý obor podnikání má své odlišnosti. Jinak se vyrábí elektřina, jinak pšenice a jinak hypotéky. Ale nejsou jen rozdíly v produktech, ale také v informačních systémech jednotlivých oborů. CACIO využilo silného zastoupení CIO z energetických firem a v roce 2013 se začali tito CIO scházet a diskutovat otázky, které je zajímají. Protože se jednalo o řízenou diskusi, tak se skupina shodla nad tématem „jak změny energetiky ovlivní změny v IT systémech energetických firem“.

Výsledkem těchto schůzek a diskusí nebyl jen pracovní podklad o budoucnosti IT v energetických firmách, ale také myšlenka na založení Energetické sekce CACIO. Tuto myšlenku

jsme realizovali v září 2013, kdy řídicí výbor asociace schválil založení sekce pro Energetický sektor. Členy sekce se mohou stát společnosti působící v elektroenergetice a plynárenství.

Managing IT for Business Value 12. 3. 2013

Se společností INTEL jsme zorganizovali seminář, jehož cílem bylo prezentovat tzv. IT Capability and Maturity Framework což je návod pro zlepšení schopností podnikového IT s využitím takzvaných designových vzorů. IT-CMF zároveň nabízí nástroje pro vyhodnocení vyspělosti vlastního IT v pěti úrovních.

S metrikou přišla společnost Intel, která model na počátku postavila na zkušenostech s transformací vlastního IT. Nedílnou součástí IT-CMF jsou dále nástroje a postupy pro měření hodnoty a přínosu IT investic včetně navýšení produktivity, které je IT schopno zajistit.

Konference ISSS

V kongresovém centru ALDIS v Hradci Králové se ve dnech 8.–9. dubna 2013 uskutečnil XVI. ročník renomované konference ISSS (Internet ve státní správě a samosprávě), která se již řadu let řadí mezi nejdůležitější komunikační a prezen-

tační platformy pro celou veřejnou správu ČR i okolních států. Konference ISSS je prakticky od počátku důležitým místem setkání špiček domácí politické scény, ministrů, zástupců veřejné správy z ČR i zahraničí, nezávislých odborníků a vysokých manažerů renomovaných firem.

V rámci této konference CACIO zorganizovalo seminář Právo pro CIO na téma „Práva k software“. Po úvodním slovu přednášejících, tj. JUDr. Martin Meisner, JUDr. Josef Donát, JUDr. Tomáš Nielsen, Dr. Martina Jankovská, následovala velmi zajímavá diskuse.

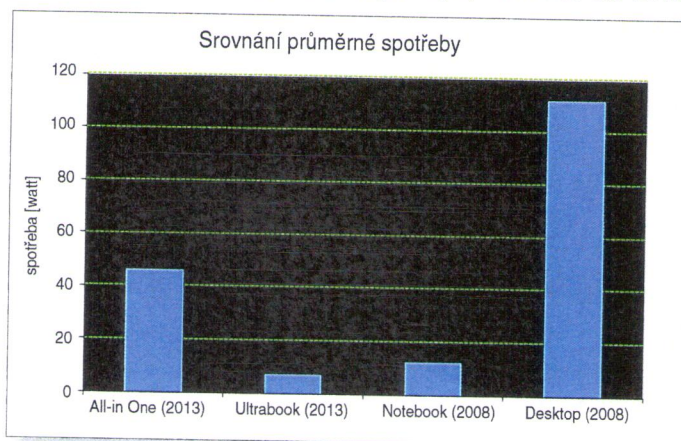
Nové počítače firmám a domácnostem ročně ušetří až tisíce korun

Starší počítače mají spotřebu jako mrazák či lednička a stávají se zbytečnými žrouty energie, domácnosti za ně ročně zaplatí tisíce korun. Naopak nejméně náročné jsou ultrabooky, u nichž roční účet za energii nepřekročí dvě stě korun.

Mezi největší „žrouty“ elektrické energie v domácnostech patří počítače, zejména ty s dřívějším rokem výroby. Snadno se o tom při ročním vyúčtování energie mohou přesvědčit domácnosti nebo firmy, které využívají pět let starý stolní počítač. „Zatímco spotřeba ultrabooku, který jeho majitel používá k práci, ročně stojí v závislosti na konkrétním typu a činnostech necelých 200 korun, za pět let starý stolní počítač zaplatí přibližně 2000 Kč, tj. desetkrát tolik,“ říká Petr Ulvr ze společnosti Intel. Spotřeba jednoho stolního počítače může dokonce vystoupat až na 4000 Kč ročně, pokud jeho uživatelé, firmy nejsou zvyklí počítač vypínat anebo vypínají jen monitor. Analýza vychází z měření spotřeby elektrické energie, které realizoval odborný server Notebook.cz pro společnost Intel. Promítnuto do financí, stolní počítač, který zapomeneme vypnout, nás bez toho, že bychom na něm cokoli udělali, denně připraví zhruba o 10 Kč. Analýza vyvrací mýtus o úsporném chování starších počítačových sestav v případě, že jsou v nečinnosti. „I když se u staršího počítače vypne monitor, jeho spotřeba nijak dramaticky neklesne, protože rozhodující pro spotřebu jsou parametry procesoru, případně externí grafické karty. Každá hodina provozu staršího počítače nás stojí 0,4 Kč, při větší zátěži jako je například hraní her či přehrávání videa z webu to je téměř 1 Kč,“ potvrzuje Jiří Zima z odborného serveru Notebook.cz, který měření provedl. Už pět let starý počítač se stává „energetickým otesánkem“, u kterého se vyplatí omezovat provoz jen na nezbytné činnosti. I v případě, že na jeho provoz dohlédneme, se stolní počítač s rokem výroby 2008 řadí mezi přístroje s největším dopadem na účty domácností, jako jsou ledničky, mrazáky či plazmové televizory.

V celé řadě domácností jsou ovšem běžně v provozu mnohem vysloužilejší modely počítačů, jejichž spotřeba je často ještě vyšší. Svůj podíl viny na tom mají i externí grafické karty staršího data výroby, které jsou velmi energeticky náročné a zbytečně spotřebovávají energii i při běžných činnostech, na

kteří dnes zcela stačí grafika přímo v procesoru. Měření spotřeby potvrdilo dominanci ultrabooků jako energeticky nejúspornějších zařízení: Za jejich provoz zaplatí majitel ročně mezi 100 až 200 Kč, podle intenzity využívání. „Průměrná spotřeba provozu ultrabooku je desetkrát nižší než u pět let starého PC, ale i v energeticky nejnáročnějším režimu hraní her je ultrabook zhruba sedmkrát úspornější,“ dokládá Jiří Zima.

O stupeň horší vlastnosti vykazuje nejrozšířenější kategorie notebooků, kde se i u starších modelů pohybuje roční spotřeba pod hranicí 400 Kč. U domácností, které chtějí stlačit účet za elektřinu do únosných mezí a využívají stolní počítač, se z ekonomického hlediska přímo nabízí jeho výměna za přenosný počítač kategorie notebook či ultrabook. V průměrné pražské domácnosti, jež ročně zaplatí za elektřinu 10 500 Kč, takto lze při ceně 4,7 Kč za 1 kWh uspořit jeden až dva tisíce, v závislosti na míře využívání počítače. Srazit účty na polovinu dovedou rovněž počítače typu all-in-one, ekologicky šetrnější nástupci stolních počítačů.

Petr Ulvr,
INTEL

Dotkněte se budoucnosti – Intel Enterprise client conference

Podoba klientské infrastruktury se poměrně zásadně v poslední době mění a přibývá řady nových zařízení, které IT musí podporovat. Rovněž se výrazně rozšířila nabídka klientských zařízení a vedle tradičních PC a notebooků se nabízí tablety, ultrabooky, konvertibilní zařízení 2v1 nebo chytré telefony. Konference nazvaná „Dotkněte se budoucnosti“ nabízela odpovědi Intelu na výzvy, které tyto změny přináší.

Černá labuť' aneb cyklus seminářů na téma Praktické aspekty řízení informatiky

Černá labuť' je jednou z pravidelných aktivit asociace CACIO pořádanou od roku 2004. Představuje formu odborných seminářů pro 20 až 30 účastníků, které jsou obvykle pořádané v kavárně Černá labuť' v Praze. Cílovou skupinou jsou členové CACIO a pozvaní hosté a účelem je sdílení poznatků, diskuse nad odbornými tématy aktuálního dění v oblasti IT a rozšíření znalostí na základě praktických zkušeností jiných managerů informatiky.

V loňském roce se povedlo zorganizovat:

- První seminář v roce 2013 byl na téma „**IT systémy ve zdravotnictví**“, kde se diskutovalo o budování a sdílení zdravotnické dokumentace.
- V dubnu proběhla snídanež CACIO na téma „**Licence na software, potřeby, ověření, nástroje**“.
- Na konci dubna jsme zorganizovali Workshop na téma „**Privátní virtuální datová centra**“, kde jsme diskutovali o výhodách a možných úskalích privátních virtuálních datových center, zkušenosti vize.
- V květnu jsme cyklus doplnili o téma „**Hledání odpovědí na aktuální otázky informatiky**“.

Konference CACIO FÓRUM

Konference CACIO FÓRUM jsme začali organizovat v roce 2002. V současnosti jsou konference zařazeny do cyklu Praktické aspekty řízení informatiky a rozšiřují úspěšné témata ze seminářů Černá labuť'. V loňském roce se povedlo zorganizovat dvě takováto setkání.

Unikátní a příjemné prostředí v kavárně Černá labuť' navodilo neformální atmosféru plnou diskuse a inspirace.

Jak efektivně řídit data

V listopadu CACIO ve spolupráci se společností Microsoft zorganizovalo setkání na téma „Jak efektivně řídit data a získat z nich informace pro řízení firem a byznysu se zákazníky.“ O zkušenosti se podělili Karel Pecl, Datart Michal Kusý, Raab Karcher Staviva Dušan Chlapek, ITG Jan Flek, Microsoft. Diskutovalo se na téma: co se okolo nás mění a proč, Open data, Jak díky informacím jednoduše řídit byznys, jak zpracovávat velké množství dat, jak řídit informace a jiné.

Diskuse nad problematikou řízení dat byla velká a zajímavá.

Spolupracovali jsme i na jiných akcích a konferencích.

› *Téma mobility všechny zaujalo.*

Bezpečnost v pohybu

Dne 24. 4. 2013 se pod záštitou společnosti CACIO konalo CACIO FÓRUM na téma „Bezpečnost v pohybu“. Seminář se uskutečnil v prostorách Paláce TeTa, Jungmanova 28, Praha 1. Po úvodním slovu pana Jiřího Poláka, výkonného ředitele CACIO, následoval soubor prezentací. Prezentujícími byli pan John Gole, Zbyněk Skála, Miroslav Hubner, Michal Vašíček, Petr Janda, Petr Špringl, Tomáš Hubert a Ondřej Kubeček. V průběhu prezentací proběhla přestávka na občerstvení a po ukončení programu následoval oběd.

Konference Gartner IT Leadership Trends

V červnu 2013 proběhla vynikající a unikátní konference pro CIO a další manažery, hledající v informačních technologiích konkurenční výhodu pro svou organizaci. Na konferenci zaujaly vystoupení předních analytiků Gartner, workshopy, případové studie i panelová diskuse s významnými hosty. Klíčovými tématy byly:

- IT strategie a leadership,
- Správa aplikací,
- Infrastruktura a mobilita.

› *Konference byla profesionální, inspirativní, zajímavá, lidsky přívětivá a atraktivní.*

Proběhl další ročník soutěže o nejlepší diplomové práce v oboru ICT

V pořadí již osmý ročník soutěže ICT Diplomová práce roku vyvrcholil v září 2013 slavnostním předáním cen. Vítězové jednotlivých kategorií obdrželi symbolický šek na 50 000 korun, finanční ocenění získali i další soutěžící na předních místech. Projekt, jehož cílem je zvýšit prestiž studia inženýrských oborů na vysokých školách, organizuje ICT UNIE. CACIO je spolu s Českou společností pro systémovou integraci odborným garantem soutěže. Do soutěže se přihlásilo dohromady 115 účastníků,

z toho 21 dívek. Odborná porota sestavená z vysokoškolských pedagogů a zástupců ICT firem pak v každé ze šesti kategorií vybrala finalisty. Finálové kolo tvořené osobními prezentacemi, na jehož základě bylo určeno konečné pořadí, proběhlo na Fakultě elektrotechnické ČVUT. Soutěžícím, kteří se osobně nemohli zúčastnit (např. pracují na zahraniční stáži), porotci umožnili obhajovat práce přes Skype. Vybraní studenti tak prezentovali ze Singapuru, Izraele nebo Slovinska.

Konference TOP IQ: CIO

Každoroční konference s výslovnostně-oříškovým jménem TOP IQ: CIO, která proběhla opět v Praze, naplnila nejen sál, ale hlavně ale očekávání účastníků.

Vážný tón zazněl v úvodu: Bohumil Vrhel připomněl Čapkovo R.U.R. – a apeloval na zachování lidskosti. To rádi vyslyšeli moderátoři Petr Fridrich a Martin Vasquez. Způsobili doslova zamyšlení, když pod heslem "ajťáci mají rádi myši" byl těmito zamořen sál. Naštěstí byly roztomile plyšové. Rozjímat o tom, kolik jich muselo být, nepřestal o přestávce Václav Pinkava, neboť "každá plodná čistá myš Lenka se v takovém duchaplném prostředí snadno rozmnoží". Nicméně, další, jako např. Radek Grodl popsali přínos uspořádání chodu IT pomocí vhodných metodik a nástrojů, Michal Rybka pak upozornil na sporné projevy dobra

› *Standing ovation pro IT manažery.*

a zla v kyberprostoru, i jak čelit lépe ztrátě soukromí. K tomu není, co dodat. Leda, že Jan Ladin trval na nejstručnějším sdělení: „Jde to!“

Konference CNZ 2013

S podtitulem „Digitální důvěra – Evropa a my“ proběhl, dne 1. října 2013, v pořadí již VIII. ročník odborné konference CNZ („Co po nás zůstane“), určené široké zainteresované veřejnosti z veřejného i privátního sektoru, zabývající se otázkami dlouhodobého ukládání elektronických dokumentů. Respektovanou akci podpořila asociace (CACIO) svým odborným partnerstvím.

Nosným tématem konference se stal vliv připravované evropské legislativy v oblasti eGovernmentu, a to zejména nařízení EU o elektronické identitě a důvěryhodných službách. Toto nařízení, v případě jeho přijetí EU, výrazně ovlivní jak naše již provozované, tak připravované služby eGovernmentu.

Hlavním zahraničním hostem byla Dr. Natalie Harrower, která pracuje v Digital Repository of Ireland (důvěryhodné dlouhodobé úložiště pro celou Irskou republiku) a je zodpovědná za poskytování odborného vzdělávání ve všech oblastech uchovávání digitálních záznamů, stejně jako za budování partnerství a projektů spolupráce na národní i evropské úrovni.

Pravidelní účastníci konference vědí, že závěr plenární části konference je prostorem pro slavnostní vyhlášení nového ročníku soutěže IT projekt roku. Vyhlášení soutěže IT projekt roku 2013 se ujali společně předseda sdružení CNZ Jan Heisler, místopředseda asociace CACIO Miloslav Marčan a člen řídicího výboru CACIO Josef Lukeš. Podkategorií soutěže je Cena CNZ, oceňující zajímavá řešení v oblasti dlouhodobého ukládání elektronických dokumentů.

Na konferenci byl zahájen nový ročník soutěže IT projekt roku.

Programové období 2014+ a eGovernment v ČR

Členové Klubu ICTU, který je platformou pro setkávání zástupců firem sdružených v ICT UNII a odborníků působících ve veřejné správě, vypracovali v loňském roce dva poziční dokumenty. První z nich se nazývá „Příprava programového období 2014+ v oblasti ICT pro veřejnou správu“, druhý pak „Přínosy projektů eGovernment v ČR“.

První z uvedených materiálů definuje předpoklady nezbytné jak pro úspěšné vyjednání evropských dotací v novém programovém období, tak i pro efektivní fungování veřejné správy a rozvoj digitálních služeb poskytovaných občanům. Autoři dokumentu zdůrazňují důležitost jasné, všemi klíčovými aktéry sdílené představy o koncepčním směřování ICT ve veřejné správě. Veškeré aktivity v oblasti eGovernmentu by také měly být jednotně řízeny a koordinovány.

Neméně podstatné je adekvátní legislativní prostředí, resp. úpravy právních předpisů týkajících se oblasti ICT, veřejných zakázek i rozpočtových pravidel a souvisejících předpisů. Vhodně nastavené mechanismy čerpání strukturálních fondů EU omezí „lidovou tvořivost“ a zabrání realizaci izolovaných projektů, které nejsou v souladu s principy koordinace a sdílení ICT služeb ve veřejné správě. Jasné, logicky a transparentně je rovněž třeba nastavit základní pravidla ošetřující samotný nákup ICT zboží a služeb v rámci realizovaných projektů.

Při vzniku druhého dokumentu, zaměřeného na přínosy projektů eGovernmentu v Česku, použili jeho tvůrci metodiku ex-

pertního šetření. K jednotlivým předem zformulovaným tvrzením přiřazovali členové Klubu ICTU a další zúčastnění odborníci body na škále od 0 („dané tvrzení vůbec neodpovídá mému názoru“) až po 5 („tvrzení je zcela v souladu s mým názorem“).

Nejčastějšími přínosy projektů eGovernmentu jsou podle uvedeného šetření zvýšení kvality služeb poskytovaných státem (průměrná hodnota 4,6) a zlepšení jejich dostupnosti (4,2), zvýšení transparentnosti veřejné správy (3,9), možnost sdílení informací a služeb (3,8) a snížení nákladů na provoz služeb (3,4). Klíčové faktory pro úspěch těchto projektů tvoří především zřetelná vize, resp. silná podpora projektu ze strany vedení daného úřadu (hodnota 4,8), dále zkušenost a personální kontinuita u zadavatele (4,4) a realistické plánování projektu, zohledňující důležitost testování nebo právní aspekty (také 4,4). Naopak hlavními příčinami selhání projektů elektronizace jsou zejména politická a úřednická nestabilita (hodnota 4,5), absence jednotné koordinace a strategického rámce, který by zabránil realizaci nevhodných či izolovaných projektů (4,3) a dále nevyhovující zákon o veřejných zakázkách (4,2).

Autoři materiálu zformulovali i doporučení, jak motivovat cílové skupiny k využívání elektronické komunikace. Současně by mělo být samozřejmostí uvažovat, zda a jakým způsobem mohou být eGovernment projekty nebo jejich části využívány i komerčními subjekty. Neméně důležitá je systematická prezentace konkrétních přínosů realizovaných projektů. Tak lze posílit důvěru občanů i podnikatelů v elektronickou veřejnou správu jako celek.

Plné texty dokumentů lze stáhnout na adrese www.ictu.cz.

Přátelský softwarový licenční audit

Historie auditů softwarových licencí

Je tomu již více než jeden a půl dekády, co se především globální strategičtí dodavatelé softwarových programů začali systematicky věnovat auditům licencí svých zákazníků. V posledních pěti až sedmi letech množství licenčních auditů výrazně vzrostlo a trend zůstává nadále vzestupný, což mimo jiné dokumentují statistiky a studie BSA (Business Software Alliance), renomované výzkumné a poradenské společnosti v oblasti IT – Gartner a další.

Obecně platí, že riziko auditu roste s velikostí podniku, oblastí podnikání, výsledky, rozvojem firmy, akvizicemi, atd.

Jaké jsou důvody pro takový boom:

● Vysoká míra softwarového pirátství

Odhad globální míry pirátství na světě je až 42 %, což při stamiliardových dolarových příjmech za distribuovaný software ročně budí pozornost i na nejvyšší úrovni. Procento pirátství se regionálně velice různí. Zatímco např. v USA, Japonsku či Austrálii míra pirátství osciluje kolem 20%, v zemích Asie, Afriky a Středního Východu je to i přes 75 % i více. Česká republika s 35% jen o 3% převyšuje průměr západní Evropy, z východní Evropy je na tom nejlépe.

● Doplnkový prodejní kanál

Přes nepochybně legitimní nárok SW dodavatelů vymáhat právo v oblasti duševního vlastnictví představuje licenční audit příležitost k „dovytěžení“ příjmů u svých zákazníků. Přestože SW firmy o tom hlasitě nemluví, z auditních aktivit a souvisejících služeb se postupem času stal samostatný plnohodnotný obchodní kanál.

● Rychle se měnící prostředí

SW firmy jsou vystavovány tlaku díky revolučním změnám jako: Internet, překotný vývoj a změny hardwarových produktů, zcela nová řešení infrastrukturní architektury, virtualizace, cloud. To vše představuje impuls pro nekončící řetězec rozhodnutí s cílem uhájit z pomyslného koláče adekvátní podíl na zisku.

● Neustále se měnící licenční politika a licenční praktiky

Licenční modely a licenční metriky se v reakci na shora nastíněný vývoj velice často mění. Změn je formou aktualizací obchodních a licenčních praktik za období jednoho roku u každého SW dodavatele publikován bezpočet. Pro správce licencí ve firmě, která využívá SW více (obvykle minimálně dvou až tří) strategických dodavatelů, je pak znalost aktuálních licenčních podmínek pro veškerý využívaný software nedostižnou metou. Proto situaci, kdy SW dodavatel po vlastním provedeném auditu předloží zákazníkovi seznam licenční nedostatečnosti, ještě nelze jednoznačně posoudit jako softwarové pirátství. Na základě našich dlouholetých zkušeností s touto problematikou můžeme konstatovat, že podniky nemají primárně zájem užívat software nelegálně. Ve všech případech, kdy u některých z nich podlicencování zjistíme, potřebné licence řádně a zpravidla obzvláště dokoupí.

Přes maximální péči a snahu není zdaleka výjimkou, že licenční (nákupní, investiční, ...) oddělení uživatelů podnikového software jednoduše nezvládají licenční „čistotu“ uhlídat. To samozřejmě skrytě generuje obrovská finanční rizika.

Za zmínku stojí skutečnost, že při analýze stavu často docházíme ke zjištění, že na neutěšeném stavu se přímo či nepřímo podílí i samotní softwaroví dodavatelé. Příčinami jsou nedostatečná komunikace se zákazníky, fluktuace na straně SW dodavatele i zákazníka, v jejímž důsledku se „ztratí“ řada klíčových informací, dohod, dokumentů atd., licenční smlouvy se spoustou dodatků, změt nových a zastaralých licenčních metrik, atd.

Jak z toho ven? Při vědomí rostoucího počtu softwarových auditů doporučujeme nečekat na takovou eventualitu, ale proaktivně svoje licenční aktiva evidovat, monitorovat skutečné využití software, alokaci licencí.

Jedině tak budete v případě výzvy ze strany SW dodavatelů schopni demonstrovat správnost licencování užitého software. V opačném případě se vystavujete riziku zdlouhavého a nepřijemného procesu kontroly, v němž jste navíc povinni alokovat lidské zdroje a poskytnout neplánovanou, ale nutnou součinnost.

Přátelský audit Společnost Deloitte se s uvedenými problémy v oblasti softwarového licencování a potažmo systematického řízení licenčních aktiv u našich klientů setkává a pomáhá je řešit.

Disponujeme zkušenými odborníky, bohatými znalostmi, četnými referencemi a poskytujeme dlouhodobě služby reagující na žádosti našich klientů a obecně neutěšený stav evidence SW.

Poskytované služby Vstupním krokem je **přátelský audit**, kdy analyzujeme stav a vyhodnocujeme aktuální rizika, poskytujeme doporučení a asistujeme při jejich realizaci.

V rámci licenčních konzultací a poradenství pak pomáme klientům řešit i operativní problémy s licencováním specifických produktů, systémů, prostředí. Mnohdy dokážeme rychle vyřešit i hrozbu dlouhodobých licenčních problémů a uspořít značné finanční výdaje.

Nejvyšší forma spolupráce, kterou poskytujeme, je **Software Asset Management (SAM)**. Zajišťujeme nastavení procesů a procedur zaměřených na dlouhodobé efektivní řízení licenčních aktiv tak, aby klient dokázal evidovat veškeré zakoupené licence a kontroloval jejich alokaci k serverům a uživatelům, efektivně řídil svoje licenční potřeby a zdroje, kontroloval licenční shodu, a nastavil a řídil dlouhodobou nákupní strategii s dodavatelem SW.

Naše zkušenosti ukazují, že investice do interní kontroly a nastavení řídicích mechanismů licenčních SW aktiv se vyplatí. Zde násobně platí – kdo je připraven, není (mnohdy velmi nepřijemně) překvapen.

Ivo Tománek

Senior Consultant ICT,
Deloitte Advisory

Deloitte.

Cyklus setkání *Metamorfosa* (ICT) světa

CACIO dlouhodobě spolupracuje se společností TATE International, která pořádá projekt Metamorfosa, což je cyklus odborných informatických setkání a diskusí v netradičním prostředí.

Svatomartinská husa (7. 11. 2013)

Svatý Martin letos na bílém koni nepřišel, ale zato se naplnila jiná tradice. Popáté proběhlo svatomartinské posezení. V restauraci Jedová chýše nechyběla dobrá nálada a vypečená husička, ale především výborně postavený program, který skloubil zábavu i diskuzi o IT strategii.

Zabijačka pro CIO (10. 10. 2013)

Jak nejlépe strávit studený podzimní večer, když se venku všichni čerti žení? Možná není špatné sedět doma a číst si pěknou knihu. Ale ještě lepší je užít si rozhovory s příjemnými lidmi, tanec za doprovodu veselé cimbálky... Již pátá Zabijačka pro CIO se opět konala v restauraci Vozovna v pražské Stromovce a hlavní dobroty večera připravil valašský řezník a uzenář Martin Dobeš. Prokázal, že je skutečným mistrem svého oboru. Jeho lahůdky se jen rozplývaly na jazyku.

Letní biograf (29. 8. 2013)

Přesně 117 let, 8 měsíců a 5 dnů po první pařížské projekci bratří Lumierů proběhlo další památné promítání ve Žlutých Lázních. Celá akce proběhla v příjemném retro duchu starých dob mezi secesí a počátkem hospodářské krize, k čemuž někteří účastníci přispěli dobovými kostýmy. Promítali se Bájecní muži s klikou z roku 1978 a někteří pánové museli přiznat, že v době jeho natočení již byli dospělými muži. Jen jídlo bylo čerstvé a dámy mladé. Zkrátka, večer to byl po všech stránkách vydařený.

Tenkrát na Západě (24. – 25. 4. 2013)

Další ze série setkání proběhlo ve dnech 24. a 25. dubna 2013, a protože mělo podtitul „Tenkrát na Západě“, nemohlo to být jinde než v západních Čechách. Společnost TATE International vybrala pro místo setkání krásný zámecký komplex Kamenný Dvůr v Kynšperku nad Ohří a pro následný golfový turnaj hřiště ve Františkových Lázních. Setkání na téma „IT a business“ ukázalo, že klíčovou roli hraje komunikace, její četnost a kvalita mezi všemi jednotkami uvnitř každé společnosti.

Vítání jara s... (25. 3. 2013)

Letošní Vítání jara se tentokrát odehrávalo za spíše zimního počasí. Mráz za okny nicméně nerušil příjemnou atmosféru ve vinném baru Grand Cru, kde na otázky moderátoru odpovídali čtyři hosté: Ing. Radek Hájek – CIO, CSOB CZ&SK; Ing. Jiří Jirka – náměstek ministra a vedoucí Úřadu ministerstva, MPO; Ing. Tomáš Prokeš – viceprezident, ředitel pro provoz infrastruktury, DHL Information Services (Europe) s.r.o.; Ing. Václav Špáňa, MBA – CIO Skupiny ČEZ, ČEZ, a.s. Večer byl jako obvykle spojen s ochutnávkou vín se soutěžními otázkami.

Neštěstí se stane!

Dobry Business Continuity Manager je pesimista. Neustále přemýšlí, co by nastalo, kdyby došlo k přerušení provozu organizace. První základní pravda o řízení kontinuity totiž zní: „Neštěstí se stane!“ Nevíme kdy, nevíme kde, nevíme co, ale můžeme si být jisti, že budou potíže. Z tohoto zjištění vychází disciplína řízení souvislosti podnikání čili Business Continuity Management (BCM).

Na první pohled se může zdát, že jde v podstatě o řízení rizik, a vskutku, s riziky v rámci BCM je nutno pracovat. Avšak přístup je zde zásadně odlišný. Proces řízení rizik je založen na prozkoumání aktiv, která mají pro podnik hodnotu, hrozeb, které těmto aktivům hrozí, a pravděpodobnosti, že dané hrozby na aktiva skutečně dopadnou. Touto pravděpodobností je pak považována výše investice do ošetření rizika. To znamená, že vysoce nepravděpodobné hrozby jako například útok mimozemšťanů se nevyplatí řešit.

Přístup BCM je jiný. Vychází z oné zmíněné první pravdy: nějaké neštěstí určitě přijde. Ať už to bude cokoli, určitě to ohrozí chod podniku. A pokud se tak stane, musíme být připraveni. Primární není hrozba a pravděpodobnost, ale dopad neštěstí na provoz organizace a řešení obnovení provozu. Je třeba rozhodnout, co má smysl obnovit dříve a co později, v jakém rozsahu, do kdy a jak.

Principiálně lze říci, že čím rychleji chceme obnovit provoz, tím jsou opatření nákladnější. Zároveň však delší výpadek způsobí větší škody. Úlohou řízení kontinuity je tedy optimalizovat opatření tak, aby součet výše škod a nákladů na obnovu byl co nejnižší.

Tímto způsobem lze uvažovat o kontinuitě čehokoli, co je provozováno. V případě BCM nás zajímá provoz podniku, kde hrozí epidemie nemocí, stávky, demonstrace, teroristické útoky, zemětřesení, záplavy atd. Vzhledem k tomu, že informační technologie jsou k různým výpadekům velmi náchylné, lze tento princip aplikovat i na IT služby v disciplíně zvané IT Service Continuity Management. Z hlediska řízení podnikové informatiky je vhodné tyto přístupy sladit, protože právě výpadek IT systémů může být oním neštěstím, které omezí souvislost provozu podniku. Je tedy možné nejen řídit kontinuitu IT služeb, ale i vliv kontinuity IT služeb na kontinuitu podniku.

Co obnovit a do kdy?

Rozsáhlé výpady mohou mít na podnikání fatální dopad. Základním hlediskem postupu obnovy v BCM by patrně měla být schopnost podniku plnit svůj základní účel. V byznysu jde často o udržení stávajících, výpadek dotčených zákazníků, a tedy o obnovení generování obrátu. Cílem může být např. udržení takového minimálního množství zákazníků, aby podnik nesměřoval ke krachu. Z interních faktorů jsou důležité zejména vzájemné závislosti jednotlivých služeb či provozních částí, aby byly podchyceny všechny kritické předpoklady pro obnovu. V podstatě jde o vytvoření postupu, který krátkodobě zabrání kauzálnímu řetězení negativních vlivů vedoucích k neobnovitelnému stavu.

Na základě této analýzy pak budiž stanoveny základní parametry pro obnovu služeb, a to zejména jakou minimální úroveň bychom měli zajistit (MRLS – Minimum Required Level of Service) a do kdy (RTO – Recovery Time Objective), a dále do kdy bychom měli provoz obnovit na původní úroveň (MTPD – Maximum Tolerable Period of Disruption). Pomocí nich pak můžeme stanovit postupy rychlé reakce (v rámci bezpečnosti či Incident Managementu), zajištění kontinuity (Business Continuity, tj. obnovu na MRLS v čase RTO) a zajištění obnovy (Business Recovery, tj. obnovu na původní úroveň v čase MTPD).

Při stanovení minimální úrovně IT služby nemusíme vždy spoléhat na pokročilé informační technologie. Někdy může stačit tužka a papír. Například při výpadku aplikace pro obsluhu zákazníků může v zákaznické kanceláři

úředník odbavovat rychle rostoucí frontu zákazníků tak, že si jejich požadavky bude zapisovat na papír a do počítače je vloží později, až bude provoz aplikace obnoven. K tomu je ale nutné, aby pracovník měl tužku a papír k dispozici, a také aby věděl, že je může použít.

Jak se připravit?

Lidé jsou optimisté a nepřemýšlí o tom, co budou dělat, až bude zle, není proto dobré nechat pracovníky řešit situaci na základě aktuálního uvážení. Mají mít k dispozici plány rychlé reakce, které by měly být psány jednoduše, velkými písmeny a měly by být uloženy na snadno dostupných místech. Pracovníci musí být na krizové situace nejen školeni, ale i cvičeni – pokud budou nuceni fyzicky vzít plán a konat podle instrukcí, nejspíš to při skutečné katastrofě udělají automaticky znovu. Testování reakce a obnovy je dobré také proto, že odhalí nedostatky plánů a opatření. Příkladem může být situace, kdy není při výpadku proudu spuštěn záložní generátor elektrické energie, protože jeho startér je zapojen na okruh, který právě vypadl.

Business Continuity Manager

Kontinuitu podniku v případě neštěstí nezajistí jedna osoba. Jedna osoba ale může vytvořit koncepci přístupu podniku ke kontinuitě a může pomoci pracovníkům se na neštěstí připravit. Představuji si Business Continuity Managera jako velmi komunikativní osobu, která ráda chodí za pracovníky, nutí je přemýšlet o dopadech, o scénářích, způsobech a parametrech obnovy, a poskytuje jim podporu při vytváření plánů obnovy. A hlavně: zvěstuje jim o neštěstí, které se určitě stane.

Tomáš Bruckner,
katedra informačních technologií VŠE

Závěrečné slovo věnujeme tentokrát společenskému tématu: „Dress code“

Diskutované téma na všech společenských akcích. V podstatě ten pojem známe všichni, ale odborně o něm mluvit umí jen málokdo. Na plánovaných akcích je jednou z podmínek informovat pozvané, v jakém oblečení jsou očekáváni, protože oblečení je důležitým prvkem, který přispívá nebo nepřispívá k celkové atmosféře akce. Podle psychologických závěrů je potvrzena vzájemná provázanost oblečení a chování/vystupování jedince. Pokud tedy máte přesnou představu o atmosféře vaší akce, poznámka o dress codu na pozvánce je nezbytností.

Pro ty, kteří nenechávají své plány náhodě, přikládáme malé nahlédnutí do světa oblékání na prestižní společenské akce:

Black Tie – Znamená smoking a motýlek. Pro dámský doprovod jsou vhodné dlouhé večerní róby nebo pěkné koktejly.

Creative Black Tie – Na této akci se vyřadí pánové, kteří rádi nosí nápaditější smokingy, který doplňují barevnými vestičkami či košilí se stojáčkem. Creative Black Tie sice patří mezi striktní dress cody, ale dává prostor kreativitě. Dámy musejí vypadat vždy krásně, proto se jim u všech Black Tie variant dlouhá róba nebo koktejly nevyhnou.

White Tie – Toto je nejvyšší požadavek na oblečení hostů, který vůbec může být. Pánové musí být oděni ve fraku, pod kterým se nosí bílá košile s bílým motýlkem a s bílou vestičkou. Toto je jediný dress code, který umožňuje pánům nosit šperky, jako jsou třeba zlaté prsteny či knoflíky. Dříve se na tomto úboru nosily řády. Dámy musí odhodit rozpaky stranou a vzít si ty nejdražší zářivé a blyštivé šaty s extrémně luxusními doplňky. Je podmínkou mít také profesionálně upravený účes, nehty a make-up.

Na formálních akcích je oblíben:

Formal Attire – Formální společenský oděv, který sice znamená pro pány oblek a pro dámy šaty, lze jej však uvolnit tím, že pánové vyrazí bez vázanky a dámy místo celých šatů zvolí sukni s elegantním topem.

Semi – Formal Attire – Pokud najdete na pozvánce tuto informaci, víte, že vybrat správný oděv nebude nejtěžší. Pro pány je nejhodnější zvolit tmavý oblek (černý, šedý nebo tmavě modrý) s kravatou. Dámy mohou zvolit koktejly nebo dlouhé šaty.

Pro neformální akce lze použít:

Business Casual – Velmi často používaný termín, který můžeme také často vidat v klubech a restauracích. Říká nám, že hosté nemají přicházet v obleku, ale ani v džínách. Pro pány jsou vhodné kalhoty s košilí nebo tričkem s límečkem. Dámy by měli zvolit buď sukni s halenkou, zakrývající ramena, kalhoty či šaty v konzervativnějším stylu.

Casual – Casual je trochu oříšek, protože znamená sice neformální oblečení, ale také počítá s tím, že víte, na jakou akci se chystáte. Pokud jdete na grilovací akci, můžete přijít v tričku a v kratasech, pokud však jdete na svatbu, pánové by měli mít kalhoty s košilí.

Informal – Značí uvolněnou a neformální atmosféru. Vztít si na sebe můžete podstatě cokoli, ale vždy při oblékání přihlédněte k tomu, kde a v kolik hodin se akce koná.

Ať chceme nebo nechceme, ve společnosti platí, že šaty dělají člověka a vhodné oblékání určitě patří ke společenským a firemním akcím. Tedy jste VÍTANI....

Řídící výbor CACIO a partneři
se těší na další spolupráci

T-Mobile

ICZ

Deloitte

